

NOTAT22. januar 2021
Sag 2020 - 15127**Bilag 2.3. Rammer, indsatser og aktører**

Dette notat giver et overblik over de nationale rammer inden for kvalificeret arbejdskraft og social inklusion og en række af de initiativer, som regeringen har taget for at fremme kvalificeret arbejdskraft og social inklusion. Notatet skitserer derudover de redskaber, som Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan bringe i anvendelse inden for temaet, og giver et overblik over en række eksisterende erhvervsfremmeaktører, der fx yder tilskud, lån samt rådgivning til erhvervslivet inden for området.

Baggrund

Kvalificeret arbejdskraft er blandt andet kendetegnet ved, at det er et område med mange aktører. Det drejer sig først og fremmest om uddannelsesinstitutionerne, lige fra erhvervsuddannelserne og øvrige relevante ungdomsuddannelser til de mange forskellige videregående uddannelser. Dertil kommer en række udbydere inden for voksen- og efteruddannelsessystemet, fx AMU-uddannelserne.

Herudover er der en lang række øvrige offentlige aktører – først og fremmest landets kommuner – med forskellige opgaver, som fx myndighedsopgaver, beskæftigelsesindsatser, sociale indsatser mv.

Samlet set har disse myndigheders og institutioners aktiviteter således et betydeligt omfang. Eksempelvis har erhvervsuddannelserne i Danmark en årlig omsætning på ca. 13 mia. kr., mens kommunernes driftsudgifter til den aktive beskæftigelsesindsats i 2018 udgjorde 12,2 mia. kr.¹

Foruden offentligt finansierede uddannelses- og beskæftigelsestilbud er der endvidere et omfattende privat uddannelses- og kursusudbud.

Der er de seneste år taget en række initiativer, jf. tabel 1

Tabel 1: Nationale initiativer

Nationale initiativer	
Initiativ	Beskrivelse
Finanslovsaftalen 2021 ²	Ultimo 2020 indgik et flertal i folketinget en aftale om finansloven for 2021, hvori der blev afsat 640 mio. kr. til opkvalificering af arbejdskraften i hele landet. Herudover er der afsat 50 mio. til opkvalificering i Nordjylland og hovedstadsområdet, som

¹ [Link til pdf på kl.dk](#)

² [Link til pressemeddelelse på Beskæftigelsesministeriets hjemmeside.](#)

ERHVERVSSTYRELSENVejsløvej 29
8600 SilkeborgTlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk**ERHVERVS MINISTERIET**

Nationale initiativer	
	går til styrkelse af det regionale branchesamarbejde, samt ansættelse af flere voksen – og efteruddannelseskoordinatorer.
Aftale om flere uddannelsespladser på de videregående uddannelser i lyset af COVID-19 ³	Medio 2020 indgik regeringen og alle folketingets øvrige partier en aftale om oprettelse af 5.000 ekstra studiepladser i 2020 og 2021. Særligt er det for aftalepartierne afgørende, at der bliver oprettet flere studiepladser på uddannelser, hvor behovet for kvalificeret arbejdskraft er størst.
Aftale om ekstraordinært løft af ledige ⁴	Medio 2020 indgik et flertal i folketinget en aftale om et ekstra rygstød på 390 mio. kr. til at bringe det danske arbejdsmarked godt videre efter COVID-19-krisen. Aftalepartierne er først og fremmest enige om at investere i uddannelse af ufaglærte, dimittender og iværksættere, som er særligt udsatte under COVID-19.
Aftale om styrket opkvalificering ⁵	Medio 2020 indgik et flertal i Folketinget en aftale, der skal styrke opkvalificeringen af ufaglærte med 340 mio. kr. i 2020-2023. Desuden indeholder aftalen enkelte initiativer, som også på længere sigt skal sikre uddannelsesløft af ledige. Aftalepartierne er enige om at justere uddannelsesløftet, så flere ufaglærte og faglærte med forældet uddannelse får mulighed for at tage en erhvervsuddannelse.
Aftale om opkvalificering	Ultimo oktober 2019 indgik et flertal i Folketinget en aftale om udmøntning af 100 mio. kr. til opkvalificering af arbejdsstyrken. Et delelement i aftalen er afsættelse af midler til at sikre, at flere erfarne medarbejdere får en erhvervsuddannelse. Det er et eksempel på en indsats, som også støttes af DEB via Socialfonden.
Midler fra Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) til fastholdelse af internationale studerende	UFM har i 2019 udbudt midler til et antal projekter, der har som formål at få flere internationale studerende ind på det danske arbejdsmarked efter afsluttet studie. DEB har støttet lignende aktiviteter i forbindelse med udmøntningen af midler til tiltrækning af højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses rolle på området

De midler, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan prioritere på området, bør ses i sammenhæng med de mange aktører og midler, der i øvrigt er på området, hvoraf flere vil arbejde inden for samme felt, hvad enten det drejer sig om at

³ [Link til aftale på Undervisnings- og Forskningsministeriets hjemmeside.](#)

⁴ [Link til aftale på regeringens hjemmeside.](#)

⁵ [Link til aftale på regeringens hjemmeside.](#)

fremme erhvervsuddannelserne og optaget på disse, styrke social inklusion eller fremme op- og omkvalificering.

I Cowi's rapport "Temaanalyse: Kvalificeret arbejdskraft via uddannelse" fra februar 2020 anbefales, at indsatser, der igangsættes af bestyrelsen, har et klart udgangspunkt i virksomhedernes behov. Cowi anbefaler desuden en tæt koordinering med relevante ministerier og styrelser.

Ifølge strategien for decentral erhvervsfremme vil Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. Dette kan ske ad flere veje: fra uddannelse og efteruddannelse over tiltrækning af international arbejdskraft til social ansvarlighed og ansættelse af borgere på kanten af arbejdsmarkedet.

En af de muligheder, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har, er at igangsætte kortsigtede initiativer, hvor virksomheder enkeltvis tilbydes korte og konkrete forløb med udgangspunkt i den enkelte virksomheds behov. De kortsigtede, virksomhedsrettede kompetenceudviklingsaktiviteter kan gennemføres i regi af voksen- og efteruddannelsessystemet og/eller via indkøb af rådgivere på det private marked. Virksomheder kan inden for bestemte projekter modtage et kontant tilskud til en del af udgifterne, mod at virksomheden selv betaler resten.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan også fokusere på mere langsigtede initiativer, der forbedrer rammevilkårene for virksomheder inden for fx en given geografi eller branche. Indsatserne kan i den forbindelse være fx understøttelse af lokale partnerskaber mellem erhvervsliv, faglige organisationer, viden- og uddannelsesinstitutioner, kommuner, og andre offentlige aktører om kvalificeret arbejdskraft. Der kan fx være tale om nye forsøgsprogrammer, forsøg med nye praktikordninger, fleksible kursus- eller uddannelsesforløb, kompetenceudviklingsforløb på tværs af flere virksomheder med samme behov, tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft, social inklusion af udsatte eller indsatser for fx at øge søgningen til uddannelser, som virksomhederne efterspørger nu og i fremtiden.

Udmøntninger

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse medfinansierer i dag en række operatører med projekter inden for kvalificeret arbejdskraft.

Valget af operatør vil afhænge af indsatsens karakter. Operatøren kan således være en undervisningsaktør, en beskæftigelsesaktør (fx en kommune) eller en anden erhvervsfremmeaktør (fx et erhvervshus). Operatøren har derfor ofte en (lovbunden) myndighedsopgave i ét eller flere ministerier.

Inden for kvalificeret arbejdskraft eksisterer der i forvejen er lang række initiativer samt kompetencefonde, som i dag ikke benyttes i tilstrækkeligt omfang. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses udmøntninger inden for området har en særlig position og adskiller sig fra andre initiativer på følgende områder. Midlerne fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan bl.a.

- gøre det nemmere, billigere og mere attraktivt for virksomhederne at benytte det ordinære voksen- og efteruddannelsessystem samt kompetencefonde.
- anvendes til at udvikle nye uddannelses- og efteruddannelses tilbud i de tilfælde, hvor en uddannelsesinstitution fx ikke har mulighed for selv at investere i arbejdet i tidlige faser.
- anvendes som tilskud til virksomhedernes indkøb af fx konsulenter.
- bruges til at udvikle og understøtte samarbejder mellem parter, der ellers ikke har et naturligt interessefællesskab.
- understøtte opbygningen af kompetencer inden for et givet forretningsområde.

Erhvervsfremmeaktører på området

Neden for er de centrale aktører, herunder de typiske operatører, i erhvervsfremmesystemet og deres overordnede opgaver inden for kvalificeret arbejdskraft og social inklusion skitseret.

Tabel 2: Erhvervsfremmeaktører

Erhvervsfremmeaktører				
Aktør	Rolle	Hovedaktivitet(er)	Målgruppe	Typisk operatør
Kommuner	Kontaktpunkt for den generelle erhvervsservice, eller partner i erhvervsfremmeaktiviteter fx med udgangspunkt i kommunens erhvervs politik.	Dialog med lokale virksomheder om generel erhvervsservice. Deltagelse i udviklingsaktiviteter med relevans som kommune	Virksomheder inden for kommunen	X
Erhvervs-huse	Kontaktpunkt for alle virksomheder ift. specialiseret erhvervsservice.	Opsøgende indsatser ift. virksomheder. Driver mange projekter vedr. kvalificeret arbejdskraft	SMV'er inden for deres geografiske dækningsområde	X
Uddannelsesinstitutioner	Udbyder af uddannelse – fra ungdomsuddannelse over videregående uddannelse til voksen- efteruddannelse.	Gennemfører konkrete uddannelsesforløb	Virksomheder, elever og studerende	X
Civilsamfundet, herunder foreninger og frivillige organisationer	Varetager frivillige opgaver – ofte i forhold til udsatte borgere.	Kan varetage dialogen og kontakten til målgruppen af fx udsatte borgere – typisk i samarbejde med kommunerne.	Udsatte borgere	
Ministerier og styrelser	De forskellige ministerier, er ansvarlig for	Kan igangsætte initiativer inden for fx	Borgere, virksomheder og	

Erhvervsfremmeaktører				
	indsatser inden for deres område.	uddannelses- og beskæftigelsesområdet	offentlige institutioner.	
Regioner	Har en række myndighedsopgaver inden for uddannelsesområdet og får indstillingsret over 20 pct. af Socialfonden i den nye programperiode	Har en koordinerende rolle på ungdomsuddannelsesområdet, ligesom de har tilskudsmidler til ungdomsuddannelserne.	Uddannelsesinstitutioner	

Tilskuds- og finansieringsgivende aktører på området

Nedenstående tabel giver et overblik over udvalgte centrale offentlige aktører/fonde, der yder tilskud og finansiering til virksomheder inden for kvalificeret arbejdskraft, samt den målgruppe i erhvervslivet, de fokuserer på.

Tabel 3: Tilskuds- og finansieringsgivende aktører

Tilskuds- og finansieringsgivende aktører		
Aktør	Hovedaktivitet(er)	Erhvervs målgruppe
Kompetencefonde	Tilskud til efter- og videreuddannelse – søges af den enkelte medarbejder.	Findes inden for flere overenskomstområder.
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering	Udbyder løbende puljer mv. inden for det beskæftigelsesrettede område	Ledige, kommuner, virksomheder
Regionerne	Kan yde tilskud til udviklingsaktiviteter til ungdomsuddannelsesinstitutioner, der udbyder uddannelse til og med faglært niveau.	Ungdomsuddannelsesinstitutioner

Internationale rammer og indsatser

På europæisk plan findes en række fonde og tilskudsordninger, som fx kan søges af danske uddannelsesinstitutioner. De fleste er samlet inden for Erasmus+, der er EU's program til støtte for uddannelse, unge og sport.